

Styrgruppen för NAISS - Nationell akademisk infrastruktur för superdatorer i Sverige

Tid: Måndag 31 mars 2025 kl.13.00-17.00

Lokal: Tellus, NAISS, Campus Valla, Linköpings universitet

Närvarande: Ledamöter:

Jan-Eric Sundgren

Frida Bender

Lars Kloo

Bengt Persson

Katrine Riklund

Julia Wiktor

Anders Ynnerman

Ordförande

Stockholms universitet

Kungliga Tekniska Högskolan

Uppsala universitet (fr o m kl.14.30)

Umeå universitet

Chalmers Tekniska Högskola

Linköpings universitet (t o m kl.16.00)

Övriga:

Erik Lindahl

Björn Alling

AnnaCarin Hallin

Föreståndare

Biträdande föreståndare

Styrgruppens sekreterare

Ej närvarande: Ledamöter:

1. Mötets öppnande och godkännande av föredragningslistan

Ordföranden öppnar mötet och hälsar alla välkomna. Föredragningslistan godkänns utan ändringar.

2. Adjungerade personer

Erik Lindahl, Björn Alling och AnnaCarin Hallin adjungeras till mötet.

3. Val av justerare

Lars Kloo utses att jämte ordföranden justera protokollet.

4. Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll läggs till handlingarna.

5. Rapporter från verksamheten

*Information
/Diskussion*

a) Föreståndarens rapport från löpande verksamheten

NAISS har haft möte med SciLifeLab genomik-infrastruktur om användning och finansiering av infrastruktur. SciLifeLab ser positivt på att NAISS kan erbjuda resurser mot ersättning, dock är det viktigt att varje infrastruktur finansierar sin egen användning inom sin budget. Slutsatsen är att NAISS behöver utveckla en tydligare servicekatalog där det framgår vad olika tjänster kostar. Styrgruppen diskuterar möjligheter för leverans av resurser och att utifrån det etablera en modell för framtida infrastruktursamarbeten där betalning för resurser är tydligt definierad.

Vårens utlysning för stora allokeringar stänger i veckan. NAISS kommer att utarbeta nya riktlinjer för att göra relativt stora förändringar inför höstens utlysning, som även är den första för Arrhenius.

Det finns behov av att införa ett projekthanteringsverktyg för bättre översikt och effektivare hantering av verksamhetens projekt.

NAISS ledningsgrupp utvärderar olika verktyg för att presentera vid

NAISS Staff Meeting i maj för beslut om ett gemensamt för hela verksamheten med införande under våren.

Uppföljning med KTH och UPPMAX om hantering och återkoppling på supportärenden angående lagring som haft lång svarstid.

NAISS har haft möten med SND om att samarbeta kring data-hantering, och tillsammans med SND och SUNET ytterligare möte med referensgruppen för Vetenskapsrådets utredning om hur e-infrastrukturer ska organiseras. Utredningen omfattar all e-infrastruktur och fokuserar på forskningsdata, exklusive hälsodata och export av forskningsdata från regionerna.

b) Rapport från mini-user-forum, User Support Advisory Committee (USAC)

Ett mycket uppskattat mini-user-forum genomfördes i mars vid Stockholms universitet, med inbjudna användare som gavs möjlighet att interagera med experter och medlemmar i USAC. Positiv feedback att fortsätta med dessa arrangemang och förslag att ha separata aktiviteter för nya och erfarna användare. Nästa mini-user-forum planeras att genomföras vid Umeå universitet i slutet av augusti. NAISS kommer att ta ansvar för att organisera detta med stöd från USAC. Föreståndaren planerar att i möjligaste mån delta för att träffa användare och personal vid centren.

c) Status för EuroHPC Arrhenius-projektet

Arbetet med ombyggnationen av datorhallen pågår enligt plan.

Projektledare Gert Svensson har sammanställt en detaljerad projektplan för samtliga delar med regelbundna uppföljningar.

Upphandlingsgruppen har i Stockholm genomfört intervjuer med leverantörer. Slutgiltiga anbud ska vara NAISS tillhanda 10 april. Beslut fattas av EuroHPC i samråd med NAISS i slutet av april, varefter kontrakt med utvald leverantör kan skrivas.

Arrhenius beräknas vara i drift i slutet av januari 2026 och tillgängligt för användare under första kvartalet.

NAISS kommer att rekrytera kompetens inom drift av känsliga data till Linköpings universitet (LiU) för att kunna hantera Arrhenius i samarbete med personal som idag finns vid Uppsala universitet.

d) Status för EuroHPC AI Factory-projektet

Specifikation för maskinvaran kommer att skickas in till EuroHPC den här veckan.

NAISS kommer tillsammans med RISE att skapa en ny webbsida och starta upp begränsad verksamhet i början av april, initialt med fokus på träning.

Det finns ett stort behov av att rekrytera personal och tillsammans med RISE räknar NAISS med att inledningsvis under sommaren rekrytera 10–12 personer, med placering av hälften vardera på NAISS och på RISE. Styrgruppen diskuterar forskargrupperns behov av stöd från avancerade applikationsexperter och möjligheten att skapa ett koncept med anställda AI-experter från vilka forskare kan ansöka om att få hjälp på plats under veckor eller månader.

Eventuellt kommer projektet få en egen styrgrupp som rapporterar till NAISS styrgrupp. Styrgruppen anser det då vara lämpligt att adjungera någon från RISE till NAISS styrgrupp för uppgiften.

Petra Dalunde från RISE kommer istället för NAISS föreståndare att delta i ett AI Factory-möte i Bryssel 9 april.

e) Eventuella samarbeten med SUNET, SND och lärosäten kring långsiktig/storskalig lagring

SUNET är intresserade av att samarbeta kring nationell lagring, med extern finansiering för att erbjuda EOSC-lagring samt finansiering från lärosätena för nationell lagring. NAISS har höga prestandakrav och behöver kostnadseffektiv bandlagring.

Preliminärt skulle NAISS kunna erbjuda storskalig lagring mot en skäligen årskostnad.

f) Information om NAISS Staff Meeting 13–14 maj

Mötet syftar främst till team-building med fokus på hur vi skapar en väl fungerande distribuerad organisation där medarbetarna främst känner sig som en del av NAISS. Vi kommer också diskutera gemensamma tekniska verktyg och tillsammans bestämma vilka vi ska använda.

Inbjudna talare är Thomas Schulthess, CSCS och Emmanuel Ory, CSC Finland, vilka ska reflektera över vad det innebär att vara EuroHPC-nod.

6. Förändringar i personal och organisation av NAISS ledningsgrupp, samt kommande rekryteringar

*Information
/Diskussion*

Niclas Andersson kommer att avsluta sin heltidsanställning som teknisk chef i mitten av april. För att säkra installationen av Arrhenius kommer Niclas anlitas på timmar till slutet av året med ansvar enbart för att säkerställa datorhallen för NAISS räkning. Andreas Johansson tar över som teknisk chef.

Ledningsgruppen ska minskas till att innefatta föreståndare, biträdande föreståndare för olika områden samt enhetschef, administratör och ev controller.

Diskussion pågår med LiU om att skriva om instruktionen till NAISS på så sätt att föreståndaren och/eller styrgruppen själva ska kunna utse fler biträdande föreståndare.

NAISS planerar för en omorganisation varefter personal ska kunna få förordnanden som biträdande föreståndare eller motsvarande för olika områden istället för anställningar för att skapa en mer flexibel organisation. Styrgruppen diskuterar omfattningen av uppdragen och definitionen samt innebörden av möjliga tillämpningsbara titlar.

Styrgruppen uppdrar till föreståndaren att presentera ett förslag till

styrgruppen på lämpliga roller och titlar för NAISS som är förenliga med de som används inom LiU:s linjeorganisation.

7. Etablering av nationell driftgrupp för kommande system och lagring

Information

/Diskussion

Föreståndaren har kommunicerat till samtliga centrum att NAISS behöver personal till att driftsätta nya system. Den här sortens personal behöver arbeta (nästan) heltid inom NAISS och schemaläggas av deras driftchef. Styrgruppen diskuterar procentuell arbetstid och svårigheter avseende att kombinera andra uppdrag med ett dagligt ordinarie arbete. Det är viktigt att NAISS uppfyller kraven i kontraktet med Vetenskapsrådet om att driften ska centraliseras.

Ovanstående är en del av strategin för att skapa tydligare nationell personal. Positiv respons har erhållits från flera centrum.

NAISS planerar för en mall för alla framtida resurser i drift.

8. Finansiellt resultat 2024 och årsrapport till Vetenskapsrådet

Information

/Diskussion

Föreståndaren presenterar resultatet för 2024 och en exakt balanserad långtidsbudget.

NAISS har hållit prognosen för 2024. Det har under året inte varit några kostnader för Arrhenius, medan kostnaderna för management och för kommunikation har ökat. Kostnaderna för drift av gamla system, användarstödsledning och användarstöd vid filialerna är oförändrade. Det finns inga avskrivningskostnader för Arrhenius 2024 eller 2025. Kostnader för kapital, lån och valutarisker tas upp 2025.

Styrgruppen diskuterar tidsplanen för när NAISS partners och filialers rapporter ska lämnas till NAISS (för nästa finansieringsperiod föreslås tidigare inlämning), när rapportering till Vetenskapsrådet ska ske och när styrgruppen ska fatta beslut om resultaträkningen.

Styrgruppen uppdrar till föreståndaren att snarast presentera ett förslag på årsredovisning med resultaträkning för ett per capsulam-beslut.

9. Planering inför utvärderingsmöte med Vetenskapsrådet 8 april*Information**/Diskussion*

Vid utvärderingsmötet kommer NAISS representeras av föreståndaren, biträdande föreståndaren och styrgruppens ordförande. Även LiU:s rektor Jan-Ingvar Jönsson deltar på distans. Fokus på nuvarande status, framsteg och framtida planer. Återrapportering från mötet kommer att ske till styrgruppen.

Dagen efter är partneruniversitet inbjudna till ett separat möte.

10. Genomgång av kommande ärenden/aktiviteter 2025*Information*

Föreståndaren presenterar vad som har genomförts sedan förra styrgruppsmötet och vad som är kommande ärenden/aktiviteter, till exempel:

- uppstart och invigning av AI-fabriken
- nationellt AI-toppmöte
- utseende av NAISS vetenskapliga råd (STAB)
- kommunikationsplan och översyn av websida
- NAISS Staff Meeting
- värdskap för AI-fokuserat event vid LiU:s 50-årsjubileum
- ISC-konferens
- besök på NAISS partnercentrum
- NeIC strategic committee-möte
- leverans och installation av Arrhenius
- NAISS User Forum

11. Strategidiskussion inom styrgruppen*Diskussion***a) Aktionspunkter och prioriteringar baserat på strategiplanen**

Styrgruppen återkopplade på flera punkter i strategiplanen med förslag om förtydliganden t ex vad avser support på nivå 2 kontra nivå 3, och hur NAISS hanterar stöd som man själv finansierar och styr i motsats till samordning av verksamhet som sköts av lärosäten.

b) NAISS samarbeten med företag och andra icke-akademiska organisationer

NAISS bör planera och förbereda för att möta efterfrågan från näringslivet. Att öka företagsdeltagandet och samarbetet med icke-akademiska institutioner och företag är en viktig fråga, särskilt med tanke på EuroHPC och AI Factory.

Det är viktigt att stärka samordningen och samarbetet mellan olika aktörer, både inom akademien och med näringslivet, för att säkerställa att forskningsinfrastrukturen är effektiv och välfinansierad.

c) Planering inför ansökan om ny finansiering från Vetenskapsrådet 2027–2030. Bör NAISS sträva efter att förändra organisationsmodellen?

När existerande investeringar för att driftsätta ny maskinvara avslutas kommer NAISS ha möjlighet att organisera verksamheten på nya sätt och göra investeringar i personal och metodutveckling för långsiktigt arbete. Detta bör ses som startpunkt för den nya finansieringsperioden 2027 där NAISS kan behöva nya villkor och utökad budget.

Forskningen går mer och mer mot molnbaserade och containerbaserade lösningar, som kan ge förbättrad tillgång till resurser för existerande HPC-användare och öppna för nya användargrupper. Fortsatta investeringar i AI och molnbaserade lösningar är avgörande för framtida forskning och utveckling. Internationella jämförelser med till exempel Finland kan användas för att visa behovet av ökade investeringar.

URFI är ett bra forum för att föra diskussioner om långsiktiga forskarstöd och samordning mellan lärosäten. Det är viktigt att komma med förslag tidigt för att inkluderas i budgetpropositionen.

d) Nationellt och distribuerat användarstöd 2027–2030

Det är viktigt att NAISS skapar en samordnad strategi där experter

kan arbeta tillsammans över olika ämnesområden. Idag samordnas användarstödet på nivå 2 (L2) av NAISS, medan användarstödet på nivå 3 (L3) bestäms och styrs av lärosätena i samråd med NAISS.

Styrgruppen föreslår ett samlat möte med filialerna för att diskutera användarstödet utformning från 2027.

e) Drift av framtida resurser. Organisation och hantering av personal på nationell nivå.

Framtida system – som börjar med Arrhenius och fortsätter med AI-fabriken – kommer att vara *nationella* system snarare än lokala LiU-system. NAISS avser skapa en nationell driftgrupp där vissa funktioner måste finnas fysiskt nära systemet, men det är en fördel att kunna engagera personal nationellt under förutsättning att deras tid kan schemaläggas av den ansvarige för driften.

f) Samordning av avancerat forskarnära användarstöd som finansieras av lärosäten

Styrgruppen föreslår ett samlat möte med filialerna för att diskutera användarstödet utformning från 2027. Se även informationen under punkt 11d.

g) NAISS internationella aktiviteter inom metodutveckling och utveckling av lösningar för bättre infrastruktur

NAISS bör gradvis engagera sig mer inom utveckling av infrastruktur – styrgruppen kommenterar att många andra infrastukruter lägger upp till 10% av sin budget på utvecklingsarbete. Det är viktigt att sådant arbete prioriteras och utvärderas baserat på internationellt genomslag.

12.

Övriga frågor

Styrgruppen framför sitt stora tack till Björn Alling för hans fantastiska engagemang och insats som tillförordnad föreståndare för NAISS för att få allt att fungera, och ser fram emot att fortsätta arbeta till-

sammans med Björn i rollen som biträdande föreståndare för NAISS.

13. Kommande styrgruppsmöten

Styrgruppen ser minskat behov av täta möten och beslutar stryka mötet 30 april. Kommande möten för våren är:

- Måndag 12 maj kl.12.00-13.30 via zoom
- Tisdag 3 juni kl.12.00-13.30 via zoom

Ordföranden åtar sig att före ett styrgruppsmöte kontakta ledamöter som meddelat förhinder för att få deras input till mötet.